

၄.၁ အစ္စရေးနိုင်ငံ (Israel)

သင်ခန်းစာမိတ်ဆက်

- ❖ အစ္စရေးနိုင်ငံ (Israel) သည် ကန္တာရစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အအောင်မြင်ဆုံး နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ အစ္စရေးနိုင်ငံ၏အောင်မြင်မှုသည် နိုင်ငံသားတို့၏စဉ်းစားတွေးခေါ် ဉာဏ်ပေါ်တွင်အခြေခံကာ အစက်ချ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သီးနှံမျိုးစပ်ခြင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် အမျိုးအစားသစ်များ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းများ စသည့်စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်နှင့် စိုက်ပျိုးမှု နည်းစနစ်သစ်များအား နိုင်ငံထုတ်ကုန်အဖြစ် ဈေးကွက်သစ်ပုံဖော်ဖန်တီးရာတွင် ကျော်ကြား သော နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- ❖ အစ္စရေးနိုင်ငံကိုလေ့လာရာတွင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အခြေခံဖြစ်သော ရူပ ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ အခြေအနေများဖြစ်သော တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေဆင်း၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်၊ မြေဆီလွှာများအကြောင်းနှင့် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များကို အခြေပြုပြီး နိုင်ငံ့စွမ်းပကားကို မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သနည်း ဆိုသည့် အချက်များ အဓိကလေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄.၁.၁ တည်နေရာနှင့် အကျယ်အဝန်း

အစ္စရေးနိုင်ငံသည် အနောက်အာရှဒေသတွင်ပါဝင်ပြီး မြေထဲပင်လယ်၏အရှေ့ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ မြောက်လတ္တီကျု ၂၉ ဒီဂရီ ၂၉ မိနစ်နှင့် ၃၃ ဒီဂရီ ၁၇ မိနစ် အကြား၊ အရှေ့ လောင်ဂျီ ကျု ၃၄ ဒီဂရီ ၁၆ မိနစ် နှင့် ၃၅ ဒီဂရီ ၄၁ မိနစ် အကြားတွင် တည်ရှိသည်။ အစ္စရေးနိုင်ငံသည် စတုရန်းကီလိုမီတာ ၂၁၅၀၀ ကျယ်ဝန်းသည်။ အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်တွင် လက်ဘနွန်နိုင်ငံ (Lebanon)၊ အရှေ့ဘက်တွင် ဆီရီးယားအာရပ်သမ္မတနိုင်ငံ (Syrian Arab Republic)၊ အနောက် ဘက်ကမ်းဒေသ (West Bank) နှင့် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံ၊ တောင်ဘက်တွင် အဂ္ဂဘာပင်လယ်ကွေ့ (Gulf of Aqaba)၊ အနောက်တောင်ဘက်တွင် ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ (Gaza Strip) နှင့် အီဂျစ်နိုင်ငံ (Egypt)၊ အနောက်ဘက်တွင် မြေထဲပင်လယ် (Mediterranean Sea) တို့ ဝန်းရံတည်ရှိသည်။

၄.၁.၂ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်း

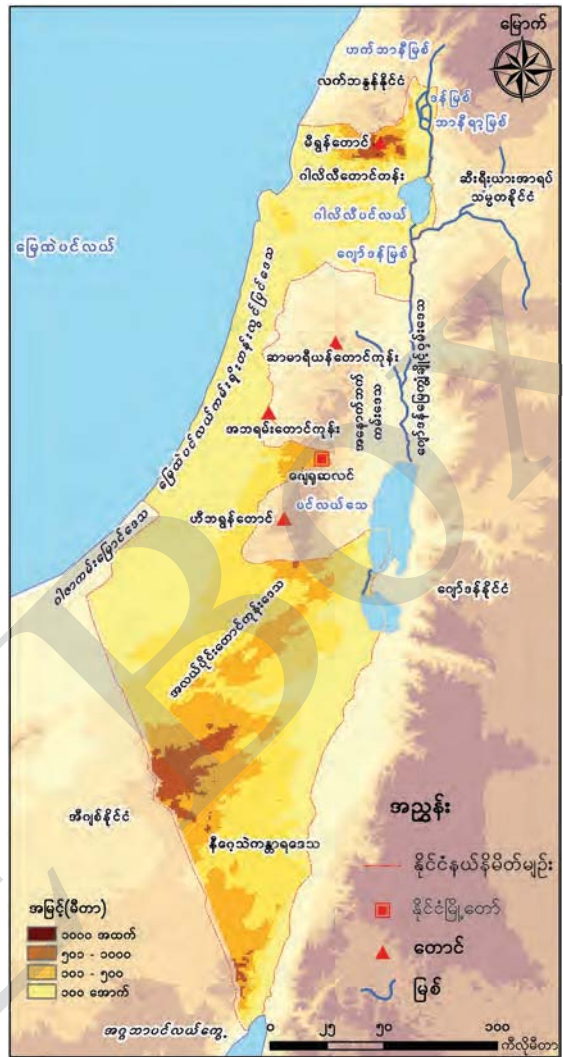
- အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို အောက်ပါအတိုင်းခွဲခြားနိုင်သည်။
- (၁) မြေထဲပင်လယ် ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသ (Mediterranean Coastal Plain)
 - (၂) အလယ်ပိုင်း တောင်ကုန်းဒေသ (Central Hill/ Central Highland Region)
 - (၃) ဂျော်ဒန် မြေကျွံချိုင့်ဝှမ်းဒေသ (Jordan Rift Valley)
 - (၄) နီဂေ့ သဲကန္တာရဒေသ (Negev Desert) တို့ ဖြစ်ကြသည်။

(၁) မြေထဲပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသ

မြေထဲပင်လယ် ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသသည် နိုင်ငံအနောက်ဘက်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသည်။ ဤဒေသသည် မြောက်ဘက်ရှိ လက်ဘနွန်နိုင်ငံနယ်စပ်မှ တောင်ဘက်ရှိ ဂါဇာကမ်းခြေဒေသအထိ ရှည်လျားသည်။

(၂) အလယ်ပိုင်းတောင်ကုန်းဒေသ

မြေထဲပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသ၏ အရှေ့ဘက်ကုန်းတွင်းပိုင်းတွင် အလယ်ပိုင်းတောင်ကုန်းဒေသတည် ရှိသည်။ ဤဒေသ၏မြောက်ဘက်တွင် ပျမ်းမျှအမြင့် မီတာ ၅၀၀ မှ ၇၀၀ အထိမြင့်သော ဂါလီလီ (Galilee)တောင်တန်းများရှိသည်။ အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ်ဖြစ်သော မီရွန်တောင် (Mount Meron) (၁၂၀၈ မီတာ) ရှိသည်။ ဂါလီလီတောင်တန်းများ၏ တောင်ဘက်တွင် ဆာမာရီယန် (Samaritan) တောင်ကုန်းများမှ သွယ်တန်းလာသော တောင်တန်းများနှင့် မြေဩဇာကောင်းမွန်သည့် ချိုင့်ဝှမ်းငယ်များလည်း ရှိကြသည်။ ဂျေရုဆလင်မြို့ (Jerusalem) ၏ တောင်ဘက်တွင် ဟီဘရုန်တောင် (Mount Hebron) ရှိသည်။

ပုံ (၄. ၁) အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေဆင်းပြပုံ

(၃) ဂျော်ဒန်မြေကျွံချိုင့်ဝှမ်းဒေသ

အလယ်ပိုင်းတောင်ကုန်းဒေသ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ဂျော်ဒန်မြေကျွံချိုင့်ဝှမ်းဒေသ တည်ရှိသည်။ မြေကျွံချိုင့်ဝှမ်းအတွင်းတွင် ဂျော်ဒန်မြစ်၊ ဂါလီလီပင်လယ်နှင့် ပင်လယ်သေတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ပင်လယ်သေသည် ၁၀၂၀ စတုရန်းကီလိုမီတာကျယ်ဝန်းပြီး ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အောက် မီတာ ၄၂၀ ခန့်နက်သည်။

(၄) နီဂေ သဲကန္တာရဒေသ

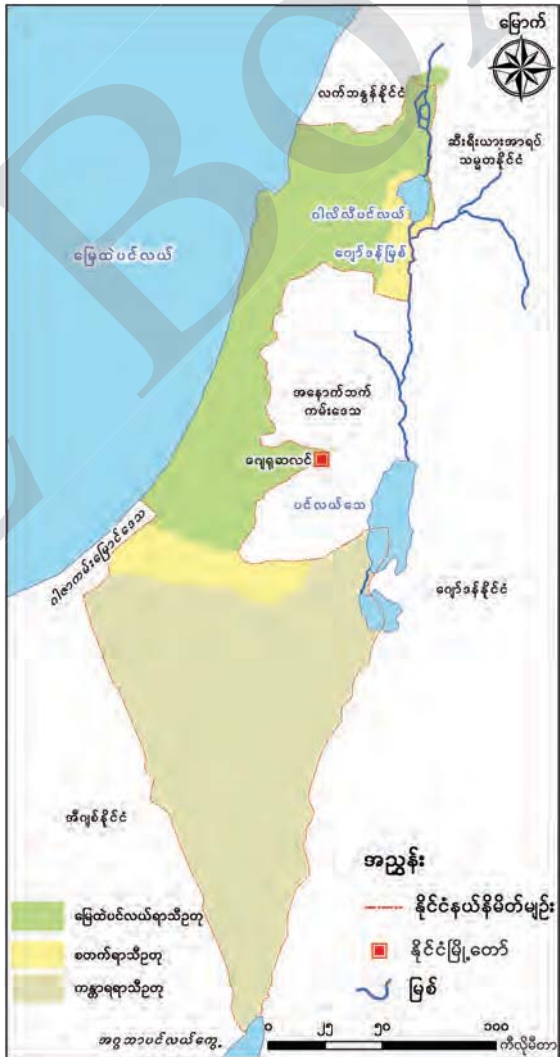
နီဂေသဲကန္တာရဒေသသည် အစ္စရေးနိုင်ငံ စုစုပေါင်းကုန်းမြေဧရိယာ၏ ထက်ဝက်ကျော် (စတုရန်း

ကီလိုမီတာ ၁၂၀၀၀ ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။ မြေပြင်အနေအထားအရ ဆိုင်းနိုင်းသဲကန္တာရ (Sinai Desert) ၏ အဆက်ဖြစ်သည်။ ဂျော်ဒန်မြစ်သည် အစွရေးနိုင်ငံ၏အရှည်ဆုံးနှင့် အထင်ရှားဆုံးမြစ်ဖြစ်ပြီး ၃၂၀ ကီလိုမီတာ ရှည်သည်။ ဂျော်ဒန်မြစ်သည် အစွရေးနိုင်ငံနှင့်ဂျော်ဒန်နိုင်ငံကြားတွင်နယ်နိမိတ်ဖြစ်အဖြစ် စီးဆင်းနေသည်။ နိုင်ငံမြောက်ဖျားပိုင်းမှ စီးဆင်းလာသောဂျော်ဒန်မြစ်သည် တောင်ဘက်ပင်လယ်သေထဲသို့ စီးဝင်သည်။ ဂျော်ဒန်မြစ်၏မြစ်လက်တက်များမှာ ဒန်မြစ် (Dan)၊ ဘာနီရုမြစ် (Banias) နှင့် ဟက်ဘာနီမြစ် (Hasbani) တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဂါလီလီပင်လယ်သည် အစွရေးနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးနှင့် အရေးပါဆုံး ရေချိုအိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်။

၄.၁.၃ ရာသီဥတု

အစွရေးနိုင်ငံသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မြေထဲပင်လယ်ရာသီဥတု၊ စတက်ရာသီဥတုနှင့် ကန္တာရ ရာသီဥတုတို့ ခံစားရရှိသည်။ အစွရေးနိုင်ငံ၏ မြောက်ဘက်ပိုင်းနှင့် မြေထဲပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသများသည် ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော နွေရာသီ (Hot and dry summer)ရရှိပြီး အေး၍ မိုးရွာသွန်းသော ဆောင်းရာသီ (Cool rainy winter)များ ရရှိကြသည်။ နိုင်ငံတောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့ပိုင်းဒေသများသည် ခြောက်သွေ့သောရာသီ (Arid climate) ရရှိသည်။

ဇန်နဝါရီလသည် အအေးဆုံးလဖြစ်ပြီး ဇူလိုင်လနှင့်ဩဂုတ်လတို့သည် အပူဆုံးလများဖြစ်သည်။ မိုးဥတုသည် အောက်တိုဘာလမှ မေလအထိ ရှည်ကြာသည်။ မိုးအများဆုံး ရရှိသောဒေသများမှာ နိုင်ငံမြောက်ဘက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းတို့ဖြစ်ကြပြီး တောင်ဘက်ပိုင်းသို့ မိုးလျော့နည်းသွားသည်။ မြောက်ဘက်ပိုင်းတွင် ပျမ်းမျှနှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှာ ၉၀၀ မီလီမီတာရရှိပြီး တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် ၃၀ မီလီမီတာနီးပါး ရရှိသည်။

ပုံ (၄. ၂) အစွရေးနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုပြပုံ

၄.၁.၄ သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် မြေဆီလွှာ

မြေထဲပင်လယ်ရာသီဥတုခံစားရရှိသော နိုင်ငံ၏မြောက်ပိုင်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင်ဒေသ များတွင် မြေထဲပင်လယ်ကမ်းခြေသစ်တောနှင့် ချုံတောများ (Mediterranean Woodlands and Shrublands) ပေါက်ရောက်သည်။

နိုင်ငံ၏အရှေ့ဘက်ပိုင်းဒေသများတွင် စတက်မြက်ခင်းနှင့် ချုံတောများ၊ တောင်ဘက်ပိုင်း နီဂေ့ကုန်းမြင့်ဒေသများနှင့် ကန္တာရဒေသများတွင် စတက်မြက်ခင်းချုံတောများနှင့် ကန္တာရဆူးချုံပင်များ၊ မြောက်ဘက်အကျဆုံး ဟာမ္မန်တောင်တန်းပေါ်တွင် တောင်ပေါ်တောများ ပေါက်ရောက်ကြသည်။

ကမ်းရိုးတန်းဒေသများတွင် ချက်စနက်မြေဆီလွှာ၊ အညိုရောင်မြေဆီလွှာနှင့် ထုံးဓာတ်ကြွယ်ဝ သော မြေဆီလွှာများရှိသည်။ မြေထဲပင်လယ်ရပ်ဝန်းတွင် တယ်ရာရောဆာ (Terra Rossa) မြေဆီလွှာ နှင့် မြေစေးနက်မြေဆီလွှာတို့ ရှိသည်။ ပို၍ခြောက်သွေ့သောနေရာများတွင် ကန္တာရစတက်လစ်သိုဆော (Desert-steppe lithosols) မြေဆီလွှာများကို တွေ့ရသည်။ ကျောက်စရစ်ဖုံးလွှမ်းသော လွင်ပြင်များ တွင် ကျောက်ကန္တာရမြေဆီလွှာများတွေ့ရသည်။ တောင်ကုန်း၊ တောင်တန်းဒေသများတွင် မာသော ထုံးကျောက် (Hard Limestone)၊ ဒိုလိုမိုက် (Dolomite) နှင့် ထုံးမြေစေးကျောက်(Marl) တို့အများဆုံး ပါဝင်သော မြေဆီလွှာများကို တွေ့ရသည်။

အဓိကအချက်များ

- ❖ အစွရေးနိုင်ငံသည် အနောက်အာရှဒေသတွင်ပါဝင်ပြီး မြေထဲပင်လယ်၏ အရှေ့ဘက် တွင် တည်ရှိသည်။
- ❖ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ကို ၄ ပိုင်း ခွဲထားသည်။
- ❖ ဂျော်ဒန်မြစ်သည် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံနှင့် အစွရေးနိုင်ငံတို့၏နယ်နိမိတ်ဖြစ်ဖြစ်သည်။
- ❖ အစွရေးနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုအမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ သဘာဝပေါက်ပင်များ ကွဲပြားသည်။

လေ့ကျင့်ရန်မေးခွန်းများ

- (၁) အစွရေးနိုင်ငံတွင်ရှိသော ပင်လယ်နှင့် ပင်လယ်ကွေ့အမည်များကို အရပ်မျက်နှာနှင့်တွဲ၍ ဖော်ပြပါ။
- (၂) အစွရေးနိုင်ငံတွင်တွေ့ရသော မြေမျက်နှာသွင်ပြင်များကို ဖော်ပြပါ။
- (၃) ခြောက်သွေ့ရာသီဥတုသည် အစွရေးနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အပိုင်းတွင် ရှိသနည်း။
- (၄) အစွရေးနိုင်ငံ၏ သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် မြေဆီလွှာအကြောင်းရေးပါ။

၄.၁.၅ လူဦးရေ၊ လူမျိုး၊ ဘာသာစကားနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ

၂၀၁၉ ခုနှစ် စာရင်းများအရ အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ၉ သန်းခန့်ရှိသည်။ မြို့ပြ လူဦးရေမှာ စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၉၃.၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ကျေးလက်လူဦးရေမှာ ၆.၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။

အစ္စရေးနိုင်ငံတွင် ဂျူးလူမျိုးများအများဆုံးနေထိုင်ကြပြီး စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၇၄ ရာခိုင်နှုန်း ရှိ၍ အာရပ်လူမျိုး (၂၁ ရာခိုင်နှုန်း)နှင့် အခြားလူမျိုး (၅ ရာခိုင်နှုန်း) နေထိုင်ကြသည်။

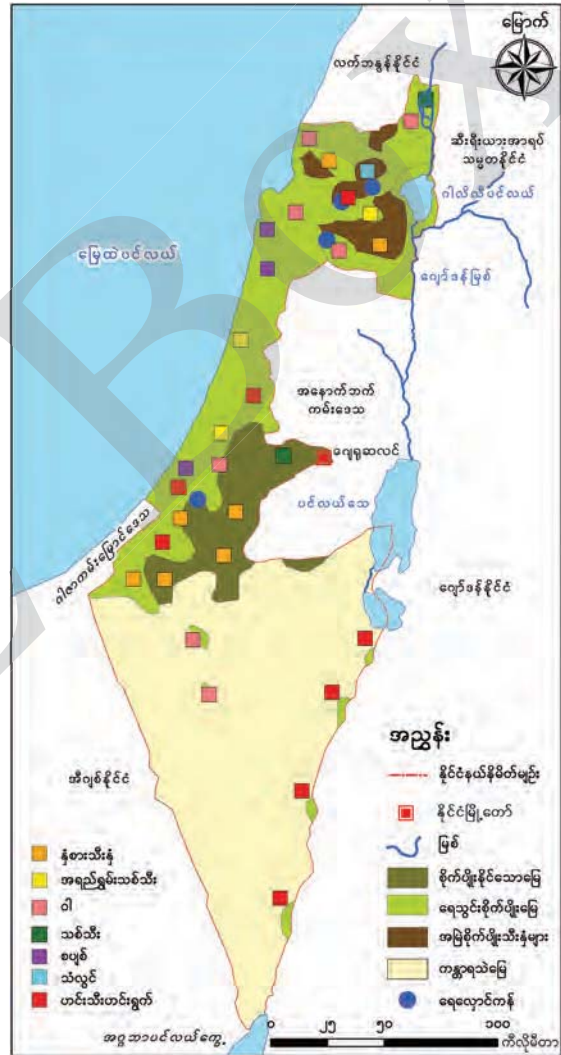
ရုံးသုံးဘာသာစကားအဖြစ် ဟီဘရူးဘာသာ စကား(Hebrew)နှင့် အာရပ်ဘာသာစကား (Arabic) နှစ်မျိုးကို အသုံးပြုကြသည်။

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာများအနက် ဂျူး ဘာသာဝင်(၇၄ ရာခိုင်နှုန်း)၊ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင် (၂၀ ရာခိုင်နှုန်း)၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် (၂ ရာခိုင် နှုန်း)နှင့် အခြားဘာသာဝင် (၄ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိကြသည်။

၄.၁.၆ စိုက်ပျိုးရေး

အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ ကုန်းမြေဧရိယာ ထက်ဝက် ကျော်မှာ ကန္တာရဖြစ်ပြီး ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဖြစ်သည်။ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ဂျုံ၊ နံစား ပြောင်းနှင့် ဖူးစားပြောင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို နိုင်ငံ၏ခြောက်သွေ့သော တောင်ဘက်ပိုင်းနှင့် အရှေ့မြောက်ဘက်ကုန်းတွင်း ချိုင့်ဝှမ်းများတွင် အများဆုံးစိုက်ပျိုးသည်။

အရည်ရွှမ်းသီးနှံများ၊ ထောပတ်သီး၊ ကီဝီသီး၊ မာလကာသီး၊ သရက်သီး၊ စပျစ်သီး များကို မြေထဲပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလွင်ပြင် များတွင် ဥယျာဉ်ခြံများဖြင့် စိုက်ပျိုးကြသည်။ နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ခရမ်းချဉ်သီး၊ သခွားသီး၊ ငရုတ်ကောင်းနှင့် ကျောက်ဖရုံသီးများကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ အပူလျော့ပိုင်းဒေသများတွင် ငှက်ပျောနှင့် စွန်ပလွံ စိုက်ပျိုးကြပြီး မြောက်ပိုင်းတောင်ကုန်းများတွင် ပန်းသီး၊ သစ်တော်သီး၊ ချယ်ရီသီး၊ သံလွင်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးများ စိုက်ပျိုးကြသည်။ နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် စပျစ်ခြံများကို တွေ့ရသော်လည်း အဘရမ်း

ပုံ (၄.၃) အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးပြပုံ

(Ephraim)တောင်ကုန်းများသည် စပျစ်စိုက်ပျိုးရေး ဗဟိုဒေသဖြစ်သည်။

အစွဲရေးနိုင်ငံသည် ရေရှားပါးသဖြင့် မစိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေများတွင် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း နည်းစနစ်ကို ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမြေဧရိယာမှာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ အစွဲရေးနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအောင်မြင်ရခြင်း၏ အဓိကအချက်မှာ နည်းပညာစွမ်းအားဖြင့် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များကို အကောင်းဆုံးအသုံးချနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်း

ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်းလမ်းများစွာရှိပြီး အများဆုံးအသုံးပြုသောနည်းမှာ အစက်ချရေသွင်း စိုက်ပျိုးနည်း (drip irrigation system) ဖြစ်သည်။ ၎င်းနည်းမှာ ရေငွေ့ပြန်မှုအနည်းဆုံးဖြင့် အပင်၏ အမြစ်ဆီသို့ လိုအပ်သောအာဟာရနှင့် ရေကို တိုက်ရိုက်ရောက်ရှိစေသည့် နည်းစနစ်ဖြစ်သည်။

အစွဲရေးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံး၏ အကြီးကျယ်ဆုံးသော အောင်မြင်မှုတစ်ခုဖြစ်သည့် ကန္တာရ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် အစက်ချရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၏ အောင်မြင်မှုမှတ်တိုင်လည်း ဖြစ်သည်။ နီဂေ့သဲကန္တာရသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ၅၀ နှင့် ၁၅၀ မီလီမီတာအကြားသာ ရရှိသည့်အတွက် အငန် ဓာတ်ပါသော မြေအောက်ရေကို အစက်ချရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်အတွက် ထုတ်ယူသုံးစွဲသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် ကောက်ပဲသီးနှံထုတ်လုပ်မှု၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်ကို နီဂေ့ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ အဓိကအားဖြင့် အရည်ရွှမ်းသောသီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်၍ ပြည်ပသို့တင်ပို့သည်။

အဓိကအချက်များ

- ❖ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စာရင်းအရ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ၉ သန်းခန့်ရှိသည်။
- ❖ စုစုပေါင်းမြေဧရိယာ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်းနည်းတွင် အစက်ချရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်းသည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည်။
- ❖ အရည်ရွှမ်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်၍ ပြည်ပသို့တင်ပို့သည်။

လေ့ကျင့်ရန်မေးခွန်းများ

- (၁) အစွဲရေးနိုင်ငံ၏ ဒေသအလိုက်စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများကို ဖော်ပြပါ။
- (၂) အစွဲရေးနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးအောင်မြင်ရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းကို ဖော်ပြပါ။
- (၃) အစွဲရေးနိုင်ငံ၏ ထင်ရှားသောရေသွင်းစိုက်ပျိုးနည်းအကြောင်း ရေးသားပါ။